

ŠERON STOUN

LEPOTA DRUGOG ŽIVOTA

Prevela
Aleksandra Čabraja

■ Laguna ■

Naslov originala

Sharon Stone

THE BEAUTY OF LIVING TWICE

Copyright © 2021 by Sharon Stone

This edition published by arrangement with Alfred A.
Knopf, an imprint of The Knopf Doubleday Group, a
division of Penguin Random House LLC

Translation copyright © 2022 za srpsko izdanje, LAGUNA

Za moju majku

Jer ne mogoh da Smrti stanem –
Ona mi ljubazno stala –
Tek nas je dvije – i Besmrtnost –
Kočija sadržala –
Vozismo sporo – Njoj se ne žuri –
A ja sam ostavila
I poslenost i ljenjost svoju –
Jer udvorna je bila –

– Emili Dickinson,
„Jer ne mogoh da Smrti stanem“*

* Stihovi Emili Dickinson dati su u prevodu Jasne Levinger i Marka Vešovića. (Prim. prev.)

Sadržaj

Smrt mi pristaje	13
Šta je dom	30
Stil	46
Sudopera-Irci	64
Obrazovanje	70
Rad	77
Uzori	88
Niske strasti	98
Nevidljiva	106
Snovi	119
Plesna škola	124
Uslišene molitve	135
Kavezi	145
Izbori	163
Karma	173
Nada	185

Bik	194
Nisi sama	211
Lepota drugog života	230
Izjave zahvalnosti	239
<i>O autorki.</i>	243

**LEPOTA
DRUGOG
ŽIVOTA**

Smrt mi pristaje

Kad sam otvorila oči stajao je iznad mene, tek nekoliko centimetara udaljen od mog lica. Neznamac me je posmatrao sa takvom toplinom da sam bila sigurna da ću umreti. Milovao me je po glavi, po kosi; bože, kako je bio zgodan. Poželela sam da je to neko ko me voli, umesto neko čije su sledeće reči bile: „Imate izliv krvi u mozak.“

Stajao je tu nežno mi dodirujući glavu a ja sam samo ležala znajući da me niko u toj sobi ne voli. Znala sam to u dubini duše – nije mi bio potreban mozak koji krvari da bih bila svesna apsurdnog udarca svog, sada nepomičnog, života. Bio je kraj septembra dve hiljade prve. Nalazila sam se u Urgentnom centru Kalifornija pacifik medicinskog centra u San Francisku. Pitala sam zgodnog doktora: „Hoću li izgubiti sposobnost govora?“ Odgovorio mi je da je to moguće. Tražila sam telefon. Morala sam da pozovem svoju majku i sestru. Trebalo je to da čuju od mene, dok još mogu da govorim. Lekar mi je stegnuo ruku. Shvatila sam da se prokleta trudi da mi pruži onu posebnu ljubav koju imaju oni što se bave poslom za koji su bili predodređeni, makar samo zbog ovakvih trenutaka. Od njega sam mnogo naučila.

Prvo sam pozvala svoju sestru, Keli. Bila je ista kao i uvek: najčudesnija osoba koju poznajem. Ljubaznija je prema drugima nego prema sebi, naivna u svojoj blagosti. Potom sam pozvala mamu, razgovor koji mi je mnogo teže pao, jer nisam bila sigurna koliko joj je stalo do mene. Umirala sam i istovremeno bila nesigurna. Mama je radila napolju, u svojoj bašti, na vrhu jedne planine u Pensilvaniji. Raspala se.

Važno je uzeti u obzir da se Dot raspada i zbog radio reklama pa sam sačekala malo jer sam znala da će se sabrati. Uprkos našoj međusobnoj udaljenosti, i ona i moj tata stigli su za manje od dvadeset četiri sata. Ona je utrčala u bolnicu još uvek u šorcu, blatnjava od rada u bašti, sa prljavim noktima i strahom u očima. Godine nesigurnosti i naše nemušte komunikacije u trenu su nestale. Dok sam tako ležala znajući da bih svakog trenutka mogla da umrem, prašnjavom rukom mi je milovala lice i odjednom sam osetila da me moja majka voli. Malo po malo.

Moj otac je stajao pored nje kao bik spreman za napad.

Pozvala sam Mimi, koja mi je bila najbolja drugarica više od dvadeset godina, i rekla joj ono što uvek govorimo jedna drugoj kada su vesti izrazito dobre ili loše: „Bolje sedi.“ Čula sam kako je naglo udahнула. Rekla sam: „Mogla bih da umrem a ti si jedina kojoj mogu da kažem istinu jer neko mora da se brine o ostalima a to neću biti ja. Imam izliv krvi u mozak. Ne znaju zašto.“

Ona reče: „O, sranje.“

Nastavila sam: „Ovde je jedan jako zgodan doktor a ja nažalost možda neću moći da flertujem s njim.“

Trudila se da ne zaplače dok je šaputala: „O, mila, stižem prvim avionom.“ Znala sam da će doći.

Tada je opet zavládala tišina. Odzvanjala je odbijajući se o pločice bolničke sobe i udarajući u moje tek slomljeno srce.

Sećam se kako sam se osećala pomalo uplašeno i pomalo začuđeno što niko ne trči okolo i ne viče „BRZO! BRZO!“, kao na televiziji. Osećala sam zapanjujuće odsustvo hitnosti i žurbe. Doktor – da, taj – rekao mi je da ambulatna kola dolaze da me prebace u drugu bolnicu, Mofit-Long, koja je poznata po lečenju neuroloških bolesti, i da će mi oni pokloniti posebnu pažnju.

Bože, od toga mi je stvarno bilo muka. Ima situacija u kojima posebna pažnja ume da bude vrlo neprijatna. To nije poput sedišta u loži na utakmici Lejkersa ni stola pored prozora u vašem omiljenom restoranu. Povlastice. Slava. Sranje.

Tada sam odjednom osetila da se sve čudno kreće, kao da se film mog života premotava unazad. Brzo. Doživela sam osećaj pada a onda kao da me je nešto preuzelo, i telo i dušu, da bi potom usledilo to ogromno, blistavo, uzdižuće belilo koje me izvlači iz mog tela i uvlači u poznato blistavo drugo telo... saznanja?

Svetlo je bilo tako bleštavo. Bilo je tako... mistično. Želela sam da ga upoznam. Želela sam da mu se prepustim. Njihova lica ne samo da su bila poznata. Bila su natprirodna. Neki od njih behu tek nedavno otišli. Brinula sam o nekima od njih do kraja ovozemaljskog života. To su bili moji najbližiji prijatelji, Kerolajn, Toni Duket, Manuel. Toliko su mi nedostajali. U sobi iz koje sam dolazila bilo mi je tako hladno. Oni su bili tako topli, tako srećni, tako ljubazni. Iako mi nisu rekli ni reč, razumela sam sve što su mi govorili o tome zašto smo bezbedni, zašto ne treba da se plašimo: zato što smo okruženi ljubavlju. Da zapravo mi *jesmo* ljubav.

Odjednom sam osetila kao da me je mazga ritnula u grudi, udarac je bio tako jak i, zapanjujuće, bila sam opet budna i u bolničkoj sobi. Donela sam odluku. Udahnula sam kao što udišete nakon što ste dugo bili pod vodom. Pridigla

sam se; svetlo me je zaslepljivalo. Videla sam samo zgodnog doktora, koji je stajao po strani i posmatrao me.

Strahovito mi se piškilo ali kad sam se okrenula i htela da siđem sa bolničkog kreveta, videla sam da sam tako visoko, kao Alisa u Zemlji čuda od beline i nerđajućeg čelika.

„Šta vam treba?“, upitao je doktor.

„Toalet.“

„Tamo je.“

Skliznula sam duboko, daleko na hladne pločice i činilo mi se da sam otplovila do toaleta i dugo mokrila, da bih se potom vratila do doktora koji me je podigao lako poput pera u koje sam se pretvorila.

U poslednjih nekoliko godina, krajem devedesetih, trčala sam za ljubavlju koju nisam imala. Ljubavlju za koju sam mislila da mi pripada, ali mi nije pripadala. Bukvalno sam trčala za njom – napustila sam Holivud i preselila se u severnu Kaliforniju – figurativno i duhovno: uvek sam se trudila da budem nešto više, nešto što će me približiti razumevanju kako da budem bolja u životu, bolja u ljubavi i voljenju. Posmatrala sam svoj sopstveni život, a on mi je odjednom iscurio ispred nosa.

Odjednom, jednog lepog, prijatnog popodneva, sva moja pitanja dobila su odgovor. Bez ikakvog ulepšavanja, nejasnoća ili pretvaranja: svi ti naponi su propali. Činjenice su bile jednostavno takve: nisam bila voljena, ni željena; bila sam nedovoljna.

U svojoj lepjoj i plemenitoj želji da postanem nešto više nego što sam bila pre, nešto što sam smatrala da će biti stvarnije, doživela sam neuspeh. Učinila sam sve čega sam mogla da se setim i ništa nije valjalo, nijedan korak nije bio

pravi. U to vreme sam mislila, ako nastavim da radim ono što sam smatrala ispravnim i duhovno elegantnim, da će se ono što sam želela otvoriti preda mnom. To se nije desilo. Jednostavno sam donosila loše odluke. Nepromišljene odluke. Duhovno osiromašene odluke. Dopustila sam sebi da izgubim suštinu svoje ličnosti u nastojanjima da budem nešto „više“. Mislila sam da nisam dovoljno dobra. Nisam uspela da budem dovoljno dobra supruga.

Nisam bila svesna činjenice da nisam na pravom mestu za sebe ili da bih mogla da odem jer sam, kao i obično, želela da budem dobra u tome. Želela sam da uradim ono što sam namerila. Iako sam pogrešila, htela sam da nastavim dalje, da sve razrešim.

Sve do tog vremena i tog trenutka, kada sam otišla pre-daleko, želela previše, prihvatila i ono što nije trebalo da prihvatim, sklapala pogodbe sa sobom u nastojanjima da shvatim zašto sam se odrekla mnogo čega zbog malo čega. Pošto sam bila žena koja je uspela, malo ljudi me je lično cenilo zbog onoga što sam uradila, zbog onoga što sam stvorila od sebe. Zbog toga mi je bilo mnogo lakše da to odbacim. Na kraju krajeva, šta sam bila? Glumica? Pri-kupljačica fondova? Jesam li bila važna? Jesu li procene o meni bile istinite? Da li zaista nisam vredela isto toliko kao muškarac s jednakim dostignućima?

Odrasla sam sa roditeljima koji su više voleli jedno drugo nego što su bili zainteresovani za svoju decu. Sa roditeljima koje bismo zatekli kako se ljubakaju na sofi kad bismo se vratili kući posle igranja. Odrasla sam s roditeljima koji su i dalje plesali u dvorištu posle pedeset godina braka, kao da su sami. Nisam bila svesna da postoje ljudi koji jednostavno ne vole svoje muževe i žene. Verovala sam da se čak i razvedeni ljudi muče sa tim teškim odlukama. Plivala sam u živom

pesku, gubeći svaki oslonac. Mogu vam reći ovo: kada sam doživela neuspeh u onome zbog čega sam ostavila sve – a bilo je to ono što sam gledala dok sam odrastala, stvarna ljubav koja je zaista važna – nije u meni ostalo ničega da pronađem *sebe*.

Opterećena tim novim saznanjem, tim neuspehom, prošla sam hodnikom i ušla u televizijsku sobu, pored sofa i prema prozoru, želeći da pogledam u dvorište, gde sam zakopala ultrazvučne snimke svojih pobačenih beba pod sadnicama magnolije (što će cvetati bez mirisa), koje su, kako mi se činilo, baš lepo napredovale. Bez upozorenja, kao da je sam Zevs bacio munju tačno ispod desne strane mog potiljka. Poletela sam, preletela preko naslona sofe udarivši u stočić za kafu a telefon, tablete, olovke, papiri, daljinski, jastuci pa i same sofe letele su tamo-amo dok mi je glava odskakala od poda, podnoseći najteži teret pada.

Progonjena sećanjima, ležala sam tu kako mi se činilo, veoma dugo, a vreme je prolazilo dok sam kao opčinjena gledala u vlakna u tepihu, nedostatak boja u sobi, i konačno osetila zahvalnost zbog svoje samoće. Mislim da sam tu i odspavala, ili izgubila svest.

Srećom, tu je bila grupa od tri mlade irske dadilje iz San Franciska koje su na smenu dolazile da mi pomognu oko mog sina, Roana, koji je tek nedavno bio usvojen i koji je u to vreme bio sasvim mali, još bebica. Iako sam bila presrećna što sam konačno postala roditelj, nakon što sam već izgubila tri trudnoće od pet i po meseci, bila sam već stara za majku novorođenčeta, imala sam već preko četrdeset godina i svakako nisam znala mnogo o odgajanju dece.

Tokom narednih nekoliko dana sam razmišljala. U jednom trenutku ušla sam u svoj kabriolet i pokušala da se odvezem u bolnicu. Nisam imala pojma gde se nalazim i

obrela sam se pored znaka za zaustavljanje, stopalo mi je bilo sasvim utrnulo a utrnulost mi se pela uz nogu dok sam dizala pogled ka krošnjama, slušala reči sa radija, pomislila, *Oh, sigurno sam se otrovala antraksom*, i osetila kako mi suze klize niz lice, a to je bilo samo dve nedelje posle jedanaestog septembra. Na sreću, neko se zaustavio pored mene i ponudio se mi da mi pomogne, odveo me kući i uveo u moj dom. Gde sam samo sedela za trpezarijskim stolom, objašnjavajući našoj dadilji kako me strahovito boli glava. Ona mi je rekla da uzmem aspirin, što mi je možda spaslo život.

Sledećeg jutra temperatura je počela da mi pada. Ponela sam perjani jorgan u dvorište i pokušavala da se zagrejem na suncu. Nisam mogla da se ugrijem. Otišla sam na sprat i legla na zagrejani pod svog kupatila. Telefon je zvonio; neko je stajao iznad mene. Držala sam mesto izvan i iznad svoje glave gde mi se činilo da se nalazi bol, i pričala sama sa sobom plaćući i ječeći.

Srećom, spikerfon je bio uključen; to je bila Mimi. Htela sam da zaurlam ali sam umesto toga zakreštala, „Mimi, pomoz mi.“

Ona je insistirala da zovemo hitnu pomoć.

Umesto toga pozvali su moju ginekološkinju; pretpostavljam da neki ljudi misle da je uvek to ono što fali ženama: „Sigurno su neke ženske stvari.“

Moja ginekološkinja me je čula kako ječim i rekla da mi izmere pritisak, dok je ona čekala na vezi. Imali smo jedan od tih aparata, kao i defibrilator, jer svi moji ukućani, uključujući i moje osoblje i decu, redovno imaju treninge prve pomoći i spasavanja, i uvek su spremni. Pritisak mi se bio vinuo u nebo, oba broja bila su visoko trocifrena. Moja lekarka je rekla da imamo nekoliko minuta da me prebace u bolnicu, koja je bila u istoj ulici, i kazala da će čekati napolju.

Ona me je lečila prilikom pobačaja i znala je kako je moje stanje osetljivo.

Gurnuli su me u naš auto, ali me noge više nisu slušale. Naslonila sam se na suvozačka vrata na prednjem sedištu. Stigli smo do Kalifornija pacifik medicinskog centra, krupni bolničar je otvorio vrata a ja sam ispala naopako, strovalila se u njegovo toplo i snažno naručje i ostala bez svesti. Uspela sam. Opustila sam se. Nekako sam izdržala dok nisam stigla u sigurne ruke.

Uveli su me unutra i prebacili na nosila, i odmah su me stavili na skener, u kojem je buka bila tako jaka kao da mi neko čekićem udara po mozgu iznutra.

Kad sam se probudila, zgodni doktor mi je rekao da su stigla kola koja će me prebaciti u drugu bolnicu. „Tamo imaju sve što vam je potrebno“, rekao je, bodreći me osmehom. Dvojica mladih ljudi su me podigli i prebacili na druga kolica a ja sam opet izgubila svest. Dok su me ubacivali u ambulanta kola, točak kolica je udario u dno kola i to me je prenulo. Otvorila sam oči i videla jarko sunce i bolničara okruženog svetlom i nisam bila sigurna da li sam još uvek živa a nakon toga sam opet izgubila svest.

Osvestila sam se na neurološkom odeljenju za intenzivnu negu bolnice Mofit-Long. Tu nije bilo soba, samo centralna jedinica sa krevetima u krugu, svaki sa vagom koja nam meri telesnu težinu i masu, sa zavesama između i ispred nas. Mnogo aparata i tuba – kao u filmu Frica Langa. Još uvek vidim i čujem zvuke i svetlucanja svih tih mašina. Povezani su sa sećanjima na televizijske ekrane koji vise sa tavanice, i još uvek beskrajno prikazuju snimke aviona koji udaraju u Kule bliznakinje i Pentagon. Upamtila sam to.

Sutradan sam se osvestila dok me je jedan mladi bolničar vozio hodnikom. Pitala sam ga gde me vozi.

„U operacionu salu.“

„Zbog čega?“ Opet sam se uspaničila; ta panika je sve više postajala moje neprestano stanje.

„Za eksplorativnu operaciju na mozgu.“

„Ali ni sa kim nisam razgovarala o tome.“

„O, da, papiri su potpisani – sve je u redu.“

Zamolila sam ga da na trenutak zastanemo; trebalo mi je malo vremena da sve to svarim. Ali on mi je odgovorio da nemamo vremena, jer ćemo izgubiti salu. Nisam mogla da ga nateram da zastane ni da pozove doktora da mi na bilo koji način pomogne. I tako sam uradila jedino što sam mogla: pribrala sam se, pridigla i uspravila se na tim kolicima u pokretu. Za šta mi je bio potreban i poslednji preostali atom volje i snage.

Sestre i ostalo osoblje odmah su mi pritrčali. „Ona ne želi da ide u operacionu salu“, objavio je bolničar. Jedna sestra mi je prišla i upitala me zašto ne želim da idem, a ja sam joj kazala da mi je bez mog znanja i pristanka zakazana eksplorativna operacija na mozgu, i bez razgovora o tome šta bi to moglo da znači. Sestra je rekla da će pozvati lekara.

On je odmah dojurio, sa skutovima belog kaputa koji su lepršali za njim, i rekao mi da legnem i da slušam šta mi govore. Baš lepo, moram da kažem. Svima nam je rekao da je neko potpisao sve papire i da smo u proceduri. Svima nam je ponosno pokazao faks iz časopisa *Pipl* i rekao da se upravo čuo sa njima, ispričao im kakva je situacija, i da tačno zna šta treba da uradi. (Zapravo, on im je bio dao pogrešnu dijagnozu, koju su oni objavili.) Držao je taj papir u ruci kao amajliju, kao da je to tačno samo zato što je napisano. Što, uzgred, nije bilo. Oh, da je bar bio u pravu.

Pogledala sam u sestru, koja mi je uzvratila pogled s podjednakom nevericom, kao da kaže, *Ovaj doktor je neviđeni drkadžija*. Shvatila sam da, imala izliv krvi u mozak ili ne, ovo zbrku moram da raščistim – odmah.

Još uvek stojeći na kolicima, ne popuštajući, okrenula sam se doktoru i rekla: „Otpušteni ste.“

On reče: „Šta? Ne možete me otpustiti!“ A sestra je odgovorila, „Doktore, bojim se da je to upravo uradila“, i uputila bolničara da me vrati u sobu.

Ta oštroumna sestra spasla mi je život. Bila je to lepa, plava žena od pedeset i kusur godina, za koju sam kasnije shvatila da je slična nekome ko bih ja mogla da postanem, jednostavno zato što je imala petlju da bude hrabra i da pokaže odanost prema meni. Radeći svoj posao sa samopouzdanjem i svešću da ima pravo na takvu odluku, držala se dostojanstveno.

Do tada se čitava moja porodica već bila sjetila na neurološko odeljenje: moja majka, moj otac, moja sestra i moja braća, Majk i Patrik. Oni su bili zaprepašćeni i zbunjeni, jer im je bilo rečeno da ja „spavam i ne treba me uznemiravati“, i nisu znali da mi je zakazana eksplorativna operacija na mozgu a da pri tom nikoga od njih nisu ništa pitali.

U mojoj sobi nastala je strahovita gužva. Svi su bili na ivici živaca. Upravo otpušteni doktor još uvek je držao u rukama faks iz časopisa *Pipl*. Moj stariji brat, Majk, hteo je da se potuče; Keli, medicinska sestra, tražila je medicinske podatke; moji prijatelji koji su u međuvremenu stigli stajali su kao čuvari, pazeći da pravi ljudi uđu u sobu a da pogrešni izađu.

Tu je bila i moja drugarica Dona Čejvos. Čejvosova i ja smo zajedno prošle sito i rešeto, uključujući i dan kad

sam postala slavna. Bile smo u bioskopu i kada smo posle toga izašle čitav bioskop je jednostavno stajao ispred sale i nisu se razilazili. Postepeno smo shvatile da gledaju u nas. Čejvosova mi je šapnula, „beži“, i pobile smo; trčale smo kao lopovi u noći i da, svi su potrčali za nama. Trčale smo i trčale po ulici, provlačeći se između automobila u pokretu, utrčale u restoran i u kuhinju restorana, i zavukle se pod radni sto. Pošto je zaključao ulazna vrata, vlasnik restorana se sagnuo i upitao nas kako može da nam pomogne. Čejvosova je popila tekilu, a ja martini. Vlasnik je, znajući bolje od nas šta se dešava, pitao gde nam je auto i poslao jednog konobara da ode po njega i pomogao nam da u svoj toj gužvi izađemo i vratimo se kući. Čejvosova i ja smo bile partneri u borbenim veštinama, večito smo se trkale automobilima razgovarajući preko spikerfona, kasnile na časove dođoa i radile sklekove na zglobovima prstiju da bi nas pustili da uđemo. Da, uvek smo preterivale i dobro se provodile. Uvek smo brinule jedna o drugoj.

Sad je ona ostala tu sve vreme, danju i noću, i spavala pored prozora u bolnici. Da bude sigurna.

Moja majka je bila čvrsto odlučila da niko ne može da... pa, kako je ona rekla, „zajebava moje dete“. Bilo joj je već dosta svega. To je već bilo „otišlo prokleta predaleko“. Bila je uplašena. Toliko uplašena da se umirila, da više nije bila ni besna, niti se šalila, uplašena preko svih granica. I tako je samo sedela ispred zavese. Tu je sedela. Sa torbom na krilu. Stisnutih usta, odlučna, nepomična, jaka i krhka. Ona je čuvala to mesto i niko, *niko* više nije mogao da dopre do mene dok ja to ne budem znala i dopustila.

Upitala sam otpuštenog lekara da mi objasni sve korake planirane operacije. On je, duboko uvređen, još uvek mahao svojim faksom, bilo je to njegovih petnaest minuta. Smatrao

je da nemamo vremena i verovao da ja to zapravo i ne moram da znam. Ja sam smatrala da stvarno treba. Smatrala sam da zaslužujem da znam šta bi ta moguća operacija na mozgu značila za mene. Molim lepo.

„Obrijete mi glavu a onda sećete prvi sloj kože. Da li ga samo sklanjate u stranu ili skidate? A onda kost, da li je uklanjate? Gde je ostavljate? Živimo u zemlji čestih zemljotresa; da li je ostavljate u posudu ili u sterilnu kutiju? A šta onda? Koliki komad glave odsecate? Hoćete li mi preseći nerve?“ Oduvek sam bila temeljna sa pitanjima. Sada sam ih postavljala polako, u promišljenoj panici koja mi se činila sasvim logičnom. On je bio nestrpljiv, iznerviran i čini se da je mislio da su moja pitanja nevažna i puko traćenje njegovog vremena. Ja sam smatrala da je razumno da provedem deset minuta otkrivajući gde će se nalaziti moj mozak za vreme i posle te operacije. On je smatrao da zvocam. Shvatila sam da sam ga opravdano otpustila.

Bolnica mi je tada poslala grupu izuzetnih ljudi, tim lekara istraživača sa neurološkog odeljenja koji su sa mnom razgovarali o svim mogućnostima. Mirno su mi rekli da imaju još jednog neurohirurga, ali da on tog dana nije bio tu. Pitala sam možemo li da ga pozovemo telefonom. Pozvali su ga. Vodeći doktor u toj grupi, dr. Majkl Loton, objasnio mi je da će to podrazumevati još jedan dan čekanja, jer je taj doktor morao da doputuje avionom. Pokušavala sam da nagovorim te lekare da mi govore o izgledima, procentima. Šta će se desiti? Koliko ću još iskrvariti u mozgu za tih dvadeset četiri sata čekanja? Kakvu bi to štetu moglo da mi nanese? Da li bih mogla da umrem ili da ostanem onesposobljena? Ako bih, na koji način? Da li bi to bilo popravljivo? O takvim pitanjima se tako malo zna da su odgovori u najboljem slučaju neodređeni, čak i kada nemate

izliv krvi u mozak, čak i kada niste prestravljeni. Odabrala sam da ga sačekam.

Sledećeg jutra je taj sjajni neurohirurg ušao u moj život. Razgovarao je sa mnom i sa mojom porodicom o relativno novom postupku upotrebe kamere koja bi ušla u moju femoralnu arteriju na gornjem delu noge i prednjem delu karlice. Ta kamera bi mi prošla kroz čitavo telo, sve do glave, i izvršila pregled.

To mi se učinilo daleko bolje od stavljanja pola glave na poslužavnik. I tako smo to i uradili. Ali nisu otkrili uzrok krvarenja.

Nedugo pre tog fijaska doživela sam još jedan. Išla sam na pregled dojki, posle kojeg me je doktor pozvao i rekao mi da mora da dođe kod mene i da razgovara sa mnom.

To nikad nije dobra vest. Taj dan sam provela pripremajući se da se zaletim u zid. Naravno da mi je on rekao da imam tumor, veliki – koji bi mogao da bude zloćudan, za koji je smatrao da mora da se odstrani, koji će oni pregledati dok budem na operacionom stolu da bi odlučili koliko još treba da izvade. Odgovorila sam sa smirenošću za koju sam se pripremala čitavog dana: „Hej, ako je rak, odsecite mi obe sise.“ Za to sam zaslužila Oskara.

Moj lekar je kazao: „Da imam više pacijentkinja kao što ste vi, više žena bi danas bilo živo.“

Srećom, taj tumor, iako ogroman, veći od same moje dojke, bio je dobroćudan. Na nesreću, imala sam tumore u obe dojke i morala sam da prođem kroz neke ozbiljne operacije i rekonstrukciju.

Još uvek sam se oporavljala od toga, i manje me je bolelo kad sam ležala na boku. Nikom, a posebno ne meni, nije palo

na pamet da to spomene pre ove procedure, niti sam pak podvrgnuta kompletnom lekarskom pregledu. Ispostavilo se da mi se zbog ležanja na boku krv skupila na jednoj strani glave, što je doktorima otežalo otkrivanje uzroka krvarenja.

Zaključili su da je to mogla biti mala aneurizma koja je iskrvarila i zarasla. Zapravo, to je doktor drkadžija rekao novinarima. Bol je bio još uvek tako jak da su mi 24/7 intravenozno davali Dilaudid, neku vrstu sintetičkog heroina. Gubila sam svest i budila se. Ne znam da li je to bio san, uspavanost od lekova ili koma, ali čula sam pesmu „*Bridge Over Troubled Water*“ i tonula kroz nešto što je ličilo na hrpu šarene tkanine, a ponekad sam videla scene iz filma *Sinema Paradiso*, i povremeno čula glas žene sa kojom sam nekad radila u Holivudu, publicistkinje Pet Kingsli, koja je vrlo umirujuće i blago pričala sa mnom.

Sad je bio peti dan mog izliva krvi u mozak a ja sam se budila i tonula u san. Više sam „spavala“ nego što sam se budila. Nisam ništa jela od početka krvarenja. Kad god bih se probudila televizor koji je visio sa tavanice prikazivao je scene avionskih udara i upozorenja na opasnost – sećate li se tih boja? Često nisam bila sigurna šta je stvarnost a šta moj lični košmar. Svuda oko mene bila je patnja. Još uvek sam ležala u krugu na intenzivnoj nezi. Svako od nas se borio za život. Svaka osoba svuda oko mene je plakala, ječala, cvilela, molila se i vrištala.

Posle još nekoliko dana više nisam mogla da ustanem, da stojim, da jasno mislim i funkcionišem. Prema vagi na kojoj se moj krevet nalazio, izgubila sam osamnaest procenata svoje telesne mase. Pa ipak, pretpostavljam da su neki od ljudi koji rade u bolnici još uvek mislili da se foliram. S obzirom na to da sam bila glumica – hej, znam; to se podrazumeva. Neki ljudi misle da ako umete da glumite na filmu umete

da glumite i u svakodnevnom životu. Mnogi zaboravljaju da kada radite – glumite ono što su napisali drugi i pokušavate nekoliko puta pre nego što neko kaže: „Rez! Kupljeno!“. Do tada sam već bila suviše napeta i dezorijentisana da bih to pokušavala ponovo da objasnim. Sve sam slabije i slabije videla i čula. Ali opšte mišljenje je glasilo da treba da odem kući i da prestanem da se foliram.

Jedna od sestara je došla, okupala me i oprala mi kosu. Ta ljubaznost mi je mnogo značila, jer su svi bili prestali da me dodiruju osim moje drugarice Stefani Plit, koja je dolazila i držala me za ruku i milovala me po licu. Iz nekog razloga znala je da mi je potreban nečiji dodir. Mislim da su svi ostali smatrali da sam suviše krhka.

Tu priča postaje čudna i oklevam da ovo što sledi podelim sa vama, ali želim da verujete u sebe i svoje instinkte, bez obzira kako vam se oni manifestuju. Dakle, evo.

Jedne noći sam se probudila i videla svoju baku Lelu kako stoji u dnu mog kreveta. Znam da to zvuči normalno, osim što je moja baka bila mrtva već trideset godina. Izgledala je divno. Divno je i mirisala: uvek je koristila Gverlenov parfem, Šalimar. Bila je veoma doterana, u svom omiljenom kostimu i sa šeširom.

Rekla mi je, „Zapravo ne znamo šta s tobom nije u redu – radimo na tome. Ali šta god da radiš, ne pomeraj vrat.“ Zatim je nestala.

Uzela sam plišanog medvedića kojeg mi je tata doneo, sklupčala se u krevetu i nagurala tog među uz vrat i *NISAM SE POMERALA*. Ma šta da se dešavalo, ja sam se imobilisala. *Nisam* se okretala na bok.

Mimi je došla u bolnicu, jer je mislila da će me otpustiti. Do tada je ona vodila moje domaćinstvo, pazila na mog sina i ostatak porodice. Prošaputala sam joj: „Umirem! Reci im da nešto urade! Umirem! Mimi, molim te, pomози mi!“

Ona me je pogledala i videla sam da mnogo tražim. Ona je još stidljivija od mene, što nije mala stvar, jer kada nisam zauzeta izigravanjem Šeron Stoun, i ja sam prilično stidljiva. Ali znala je da sam ozbiljna i da to stvarno mislim. Razgovarala je sa svima, sa mojom porodicom, prijateljima i lekarima. Kaže mi da su, pošto je odigrala „pravu Širli Meklejn“ u sobi za bolničarke, konačno svi pristali da mi urade još jedan angiogram, u kojem će mi ponovo kamera biti ubačena u femoralnu arteriju, ovoga puta sa druge strane. Proći će mi kroz telo i opet zaviriti u mozak.

Rekli su da će ta procedura trajati između trideset i četrdeset pet minuta. Zvučalo je kao da smatraju da su pronašli način da izbace tu uvrnutu slavnu ličnost iz bolnice i skinu je sebi s vrata. Osim što su, kada su ubacili kameru, otkrili da je moja desna vertebralna arterija, jedna od dve koje vam povezuju glavu sa leđima i kičmom, potpuno istanjena i da krvarim u lice, mozak, glavu i kičmu. Već sam preživela jak šlog. A to je bio deveti dan krvarenja.

Nije bilo mogućnosti da me bude radi konsultacija. Sve je već bilo otišlo predaleko. Članovi moje porodice morali su da donesu neke teške odluke. Bili su suočeni sa nerazumljivim medicinskim i etičkim izborima, i rečeno im je da bi bilo kakva odluka potencijalno mogla da me ubije na mestu. Arterija bi svakog časa mogla potpuno da se pokida i mogla sam da umrem, ili je mogla da se probuši i da zaraste. Mogli su da mi ubace potpornicu – koil – na mesto arterije i da mi spasu život ili bih tokom procedure mogla da umrem. Za sve to vreme, krv mi je sve jače liptala u mozak i kičmu i u facijalnu šupljinu. U svakom slučaju, imala sam određeni procenat izgleda za preživljavanje.

Odlično su obavili posao. Držali su se zajedno, kao i uvek u stvarno važnim situacijama. Moj otac nas je davno naučio

tu lekciju. Rekao je: „Porodica je kao šaka: ako se odseče jedan prst, čitava ruka krvari.“ To nam je dobro poslužilo. Devet sati kasnije, izašla sam iz operacione sale bez vertebralne arterije i sa dvadeset i tri platinska koila na njenom mestu.

Probudila sam se u svojoj sobi znajući da mi je moja baka spasla život. Spustila je ruku na mene i na moju porodicu i vodila nas. Moja majka me je držala za ruku i za glavu kao lavica i ne ulazeći u operacionu salu; moja sestra nosila je moje srce i donosila teške, moderne odluke u moje ime; a moj otac je čuvao svaki prostor i starao se o svima onako kako to samo otac ume. Mimi je prevazišla svoju stidljivost i dala sve od sebe. Zapanjujuća ljubav i nepokolebljivost mojih prijatelja, čvrstih kao stene, sačuvala me je na ovom svetu.

Kad sam se prvi put našla u operacionoj sali i okupana belom svetlošću, videla sam mnoge koji su ranije prešli na drugu stranu. Oni su mi rekli kako će to izgledati. Osećala sam se tako bezbedno, tako beskrajno spokojno, pa ipak sam se vratila u ovaj život, u ovaj svet. To je bilo tako surovo i zbunjujuće, ali sad znam da nismo potpuno razdvojeni; oni nisu daleko. Ne gubimo njihovu ljubav. Mi smo ljubav.

Oni sa kojima i zbog kojih sam ostala su moje najveće lekcije, učitelji i vodiči. I to ne uvek u lakim stvarima. Oni zbog kojih sam ostala da živim su put svetlosti i ljubavi. Vi ste moji razlozi. Oni koji su od tada došli u moj život sa sličnim pričama, neki u različitim fazama ove priče, osvetljavaju moj svet. Mislila sam da nemam ljubavi, pa ipak sam je zapravo imala. Samo ne onako kako sam zamišljala, ne kao u priči koja je ispričana stotinu miliona puta mnogima od nas, u poređenju sa čim sve ostalo što uradimo deluje tako sitno.

Pronašla sam ljubav koja je bila mnogo više od toga: pravu ljubav, istinsku ljubav. Ne, nisam dobila bajku. Dobila sam stvarni život.